

בזו[ס] יכלה בפרשה

נקודות להתעלות מתוך הפרשה, ע"פ ועדים מכולל הר"ן

תרומה

שנה ד', גליון 169

פחד היובי

[א] הדרגה הנעלה - 'דחיל חטאין'.

לאחר שדיברנו בשבועות שעברו על עניני ירא"ש, נבוא היום להעמיד נקודה חשובה ויסודית. **שהנה** בכמה מקומות בתורה רואים שהפחד הוא דבר שאינו רצוי, הגמרא בברכות [ס'.] אומרת "ההוא תלמידא דהוה קא אזיל בתריה דרבי ישמעאל ברבי יוסי בשוקא דציון, חזייה דקא מפחיד, אמר ליה, "חטאה את, שנא' פחדו בציון חטאים". וכן במלחמה יש איסור תורה לפחד, שנא' לא תירא מהם (כך פוסק הרמב"ם). וכך אמר דוד "ה' אורי וישעי לא אירא! ה' מעוז חיי ממי אפחד!" **וגם** בני האדם כולם מחפשים דרכים איך לא לפחד, ביטוחים, אזעקות, מצלמות וכו', וכבר מגיל ילדות כולם מוחאים כפיים לזה ש'מעז' ו'לא מפחד', ונתפס אצלנו שלפחד זה חסרון. **אבל** צריך לדעת שבעניני יראת שמים ההיפך הוא הנכון! צריך להרגיל את עצמו ממש לפחד, לרעוד מפחד, שמא יבוא לידי חטא! אדם צריך להיות פחדן מלשון הרע, פחדן מביטול תורה, משמירת העיניים, וכמו שדוד המלך אומר "סמר מפחדך בשרי!"

בגמ' בשבת [לא:]: מסופר ששבחו את ר' יעקב בר אחא שהוא "דחיל חטאים" אמרו לו "הוא בר אוריין", אמר להם - אני אמרתי דחיל חטאין ואתה אומר בר אוריין? אומר רש"י "מיעטת בשבחו!", כי דחיל חטאין זה מעלה עצומה!

ובפסוק במשלי כתוב "חכם ירא וסר מרע", (מפרש הרבנו יונה שיש לו שתי מעלות, מעלה אחת שהוא ירא, ומעלה שניה שהוא סר מרע), אבל "כסיל מתעבר ובוטח", הכסיל מתקרב אל הרע ובוטח שלא יקרנו עוון, אומר - אל תדאג, אני מכיר את עצמי, אני לא יחטא, אני לא יפול, אני לא יכשל, אני יודע מי אני.. הוא מרגיש שזה מעלה - "מתעבר ובוטח" מתפאר בזה, הכל בסדר גמור! אבל באמת הוא האדם החסר! ובפועל הוא זה שייכשל!

א"כ זה מה שצריך להחדיר ללבנו, שמי שמפחד הוא המוצלח! ומי שלא מפחד הוא החסר! **בשפה** המקצועית יש פחדים ויש חרדות, ההבדל ביניהם, שפחד זה נשלט, וחרדה לא נשלטת. דהיינו, אם אדם מפחד מהרבה אנשים, אז הוא יעדיף לא להיכנס לבית מדרש, והוא יעמוד בפתח, אבל כשצריך לעלות לתורה הוא יכריח את עצמו ויעלה. אבל אם זה לא נשלט, הוא יעלה לתורה ויראה הרבה אנשים, ופשוט יברח. או שידבר עם מישהו ופתאום יברח באמצע המשפט, שהוא לא מצליח לעצור את עצמו. זה מוגדר "חרדה".

ואנחנו אנשים "חרדים", יש לנו חרדות מעבירה! משאר הדברים לא צריך לפחד, אבל מעבירה צריך להיות בחרדה! אם אדם לא מצליח להירדם בלילה כי אולי הוא עבר עבירה, אשריו ואשרי חלקו. רוח ה' שורה עליו והוא מזדכך ומיטהר, ומתקרב לה' מאוד!

ואומר הרבנו יונה באבות [על המשנה "מרבה תורה מרבה חיים"], אל תחשוב שהדאגה הזו תגרום לך נזק, אלא בדיוק להיפך! דאגת הנכסים היא זו שמקצרת שנותיו של אדם, ואילו דאגת התורה מוסיפה לו אורך ימים ושנות חיים ושלוש..

[ב] פחד מהנסיון הגדול של הדור.

ידוע שיש בדור שלנו ניסיון מאוד גדול עם הטכנולוגיה, וזה חופף גם את הבני תורה מבית ובחוץ, גם הבני תורה שב"ה אין להם מכשירים, אבל עדיין יש את הדברים שאינם מאה אחוז..

וכאן התפקיד שלנו להיות תמיד בבחינת "חכם ירא וסר מרע". כמו שר' ישראל סלנטר אמר לתלמידיו שלא ייחדו אותו עם כסף, כי הוא בטוח יגנוב, כך כל אחד צריך לומר לעצמו - אני יודע על עצמי בלי ספק, בטח שאני יחטא!

וכמו שחווינו על בשרינו, איך האוייב יכול לשבת כמה שנים בשקט, וכולם בטוחים שהכל בסדר ואין שום בעיה, ובינתיים הוא מתאמן וחופר מנהרות, עד שביום בהיר אחד הוא פותח במתקפה שאין כנגד יכולת התגוננות.. כך בדיוק היצה"ר, הוא יכול לשתוק לאדם שנים, ולתת לו הרגשה שהכל בסדר ואין שום בעיה, והכל בשביל להפיל אותו לבסוף בבת אחת, בצורה שלא יהיה לו כוחות לעמוד נגדו. כי תמיד היה הגיבור הגדול שאמר לעצמו ולכולם 'אני לא נכשל!' 'אותי זה לא מענין', או ש'יש לי יראת שמים', או ש'אני כבר עשר שנים עם זה ואף פעם לא נכשלתי', כל זה דברים שיכולים להיות נכונים, אבל הכל זה חלק מתרגיל היצר, שלא איכפת לו לשתוק שלשים שנה, יש לו סבלנות.. (אם הקב"ה לא ייחד את שמו על אברהם אבינו עד שנפטר, בודאי שגם אצלינו יש הרבה מה לפחד..)

וזה מה שנוגע אלינו, אך מה נעשה עם ילדינו?? היצה"ר הרבה יותר חזק אצלם והם הרבה יותר מומחים ומוצלחים בכל המכשירים האלה, (היה אצלנו בבית טלפון אלחוטי פשוט שמשהו לא עבד בו, אחד מבני הבית ניסה לתקן שעה שלמה, ללא הועיל, והנה הגיע ילד קטן ותוך שתי דקות הכל סודר), יש לילדים כישורים גדולים והתמצאות מהירה במרחב החדש.. **וילדים** רואים את אבא איך הוא מתנהג, וזה הגירסא דינקותא אצלם, שכך אבא הצדיק נוהג ומותר גם להוסיף עליו ולעשות קצת יותר ממנו, וא"כ מי ישמור על הילדים שלנו?

וכאן חשוב עוד יותר ה"חכם ירא וסר מרע", להתרחק יותר ויותר!! כמו שכתוב בחובת הלבבות, להתרחק שבעים שערים של היתר כדי שלא יפגע פעם אחת בשער של איסור, זה השלמות, שאדם חי בפחד אולי אני יחטא, נכון שעד עכשיו לא חטאתי אבל אולי אני יחטא..

יוסף הצדיק ברח, והשאיר שם את החליפה שלו, וכל אחד תמה על זה למה השאיר את בגדו שם, וכי לא ידע שהיא תראה לכולם את הבגד שלו? אומרים בעלי המוסר, שאם היה חוטף את הבגד, היצר הרע היה אומר לו גם את התפילין שכחת שם, גם את זה שכחת כו' כו', והיה נשאר שם עד היום! (ולכן פעם אמרתי לאחד מילדי אם יהיה לך פעם ניסיון באיזה מקום, נגיד באוטובוס, תרד מיד! גם אם תיזכר שהתפילין שלך שם - תשאיר אותם באוטובוס אני יקנה לך חדש! וגם אם תיזכר שגם הכובע שלך שם, תרד באיזה כביש תקוע בסוף העולם, מקסימום תצטרך ללכת ברגל שלוש ארבע שעות ותגיע למקום יישוב.. הכל שווה בשביל לברוח מחטא!)
ה' יתברך יהיה בעזרנו שנזכה באמת לפחד מחטא, להיות חכם ירא וסר מרע, ולעשות נחת רוח להי"ת.

ניתן לשמוע בקול הלשון ע"פ השם הרב יואל אריוביץ

או בקו "מעלין בקודש" – 0747964257